

FINIKE

FINIKE

Antalya-Finike İlçesi Limanı

7. FİNİKE*

1. Tarihçesi

Finike, Güney Batı Anadolu'daki Teke Yarımadası bölgesinde yer alır. Bu bölge eski çağlarda "Likya" olarak adlandırılırdı. O zamanki Likya; doğuda Pamfilya, batıda Kayra, kuzeyde ise Psidya şeklinde adlandırılan bölgelerle çevrili idi. Finike adının Fenikelilerden geldiği de rivayetler arasındadır. Bu bölgede M.Ö. 3000 yılından beri insanların yaşadığı bilinmektedir. Fakat bölgede yapılan arkeolojik araştırmalar bu tarihi henüz doğrulayamamıştır.

Osmanlı idaresindeki bugünkü Finike, Elmalı kazasına bağlı nahiye merkezi iken, 1914 yılında kaza yapılmıştır. I. Dünya savaşı sırasında 1919-1921 yılları arasında İtalyanların işgali altında kalmıştır.

(Bkz.) Kitabımızın 1.Cilt, "IV-5-MİLLİ MÜCADELE DÖNEMİ ANTALYASI-12.FİNİKE" Bölümünden de ayrıntılı olarak inceleyebilirsiniz.

2. Coğrafi ve İklim Yapısı

Finike Türkiye'nin güneybatı Akdeniz bölgesinde olup 30-31 derece boylamlar ve 36-37 derece enlemler arasında bulunmaktadır. Finike doğuda Alakır çayı ile Kumluca ilçesi, kuzeyde Avlan belı ile Elmalı ilçesi, batıda Alacadağ, Gülmez dağı ile Kale ilçesi, güneyde ise Akdeniz ile çevrilidir.

Finike ilçe merkezi Akdeniz kıyısında verimli bir ovada 2458 dönümlük alana yerleşmiştir. İlçe mülki alanı 655 km²'dir. İlçenin toplam olarak 28 km. sahil kıyı şeridi vardır. Dağlık coğrafi yapısı, iç kesimlerle sahil arasında doğal bir set oluşturmuştur. Bu set yüzünden, Akdeniz'in ılıman etkisi iç kesimlere geçememiştir. Yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı, tipik bir Akdeniz iklimi hüküm sürer.

3. Nüfusu

İlçenin 2009 yılı toplam nüfusunun 46.095 kişi olduğu anlaşılmaktadır.

(Bkz.)- İlçenin son nüfus bilgileri ile ilgili olarak kitabımızın, "2.Cilt-VII-SOSYAL, EKONOMİK VE KÜLTÜREL YAPI-18. SOSYAL GÜVENLİK, SOSYAL HİZMETLER VE SOSYAL YAŞAM-3-SOSYAL YAŞAM-c.Antalya İli Merkez ve İlçeleri Nüfus İstatistiği" bölümünden ayrıntılı olarak faydalanılabilir.

4. İdari Durum

Finike 1914 yılına kadar Elmalı ilçesine bağlı bir nahiye iken bu tarihte ilçe olmuştur. İlçemizdeki yerleşim yerleri, ilçe merkezi ve 4 belde belediyesi ile 14 köyden ibarettir. İlçe merkezi 5 mahalleden oluşmaktadır. İlçemiz sınırları içinde mezra, oba gibi yerleşim yerleri yoktur. Hasyurt beldesi 4 mahalleden, Sahilkent beldesi 3 mahalleden, Turunçova beldesi 7 mahalleden, Yeşilyurt beldesi 4 mahalleden oluşmaktadır.

5. Ekonomi

Alüvyonla kaplı olan Finike ovası, bu özelliğinden dolayı her türlü tarımsal bitkinin kolaylıkla yetişebildiği verimli topraklarla kaplıdır.

Finike'nin dışa açılması ve ekonomisinin gelişmesi 1965 yılından itibaren başlar. İlçe ekonomisinde seracılık ve narenciye üretimi çok önemlidir. Cumhuriyet döneminde ovadaki bataklık kurutulmuş ve çeltik, yer fıstığı, pamuk ekimi yapılmıştır. Narenciye ve seracılık 1070'li yıllarda başlayınca, bu ekimlerden vazgeçilmiştir.

Finike'ye ilk portakal fidanı Finikeli İdris Ağa tarafından Rodos'tan getirilmiştir.

Bölgedeki hayvancılık ise, seracılık ve meyveciliğin yoğunluğu nedeniyle gelişmemiştir. Hayvancılık bir ekonomik değer olmaktan çok, aile içi ihtiyaçları karşılamak için yapılmaktadır.

5.1. Finike Portakalı

İlimizin en güzel Portakalı Finike İlçemizde yetişmektedir. Ülkemizde ve dünyada portakallar diyarı olarak bilinen Finike'nin meşhur portakalı, California Üniversitesi'nin dünya çapında yaptığı bilimsel araştırmada birinci oldu. California Üniversitesi araştırmacıları California'da yetişen ve dünyanın en kaliteli sayılan portakalın eşdeğerinin olup olmadığını araştırdı. Araştırmalar sonunda Finike'nin Turunçova belde-

si sahillerinde yetişen portakalın California portakalından daha kaliteli olduğu belirlendi. Finike portakalı nostalji değil bir markadır. Finike havası, suyu, toprağı ile narenciye cenneti, özellikle Washington portakalı için; yaratılmış bir cennet, Türkiye genelinde yetişen Washington portakalının sekizde biri ilçede yetişmektedir. Türkiye genelindeki bu ürünün tamamının Finike portakalı diye pazarlanması Finike ekonomisine direkt olarak yansımaktadır. Bu durum esnaf ve üreticilerimizi negatif yönde etkilemektedir.

6. Tarihi ve Görülmesi Gereken Yerler

a. Arykanda

M.Ö. III. Bin sonu II. Bin başından itibaren iskan edilmiş bir kenttir. Finike'nin 33 km kuzeyinde Finike-Elmalı karayolu üzerinde bulunan Arif köyünün kuzey doğusunda kalıntıları bulunan antik şehirdir.

b. Limyra

Limyra, Finike'nin 4 km. kuzey-doğusundaki Toçak Dağı'nın güney eteğindeki ovada kurulmuş bir liman kentiydi. Günümüzde bu liman bereketli bir ova ya dönüşmüş, Limyra antik kenti de denizden 5 km. içeride kalmıştır. Likya dilindeki adı Zemu(ri) olan Limyra'nın M.Ö. 5. yüzyıldan beri var olduğu bilinmektedir. Asıl etkinliğini M.Ö. 6. yüzyılın ilk yarısında gösteren kenti, Likya Birliği'ni kurmak isteyen Perikles başkent olarak kullanmıştır.

Finike-Arykanda Antik Tiyatrosu-(Foto:www.finike.gov.tr)

c. Kâfi Baba Türbesi

Kentin doğu yakasında Abdal Musa Müritlerinden Kâfi Baba'nın türbesi bulunmaktadır. 15. Yüzyılda türbenin bulunduğu yerde Bektaşî Tekkesi ve bir deriş evi kurulmuştı. Türbe ve çevresi günümüzde ziyaret ve adak yeri olarak canlılığını korumaktadır.

d. Zincirli Gök Mağara (Suluin Mağarası)

80 Metrelik giriş ağız ile Asya Kıtasının bilinen en derin su altı mağarasıdır.

(Bkz.) Kitabımızın 2..Cilt, "VII- SOSYAL, EKONOMİK ve KÜLTÜREL YAPI-14.KÜLTÜR VE TURİZM-B.TARİHİ YAPI-1. MÜZE VE ANTİK KENTLER" Bölümünden de ayrıntılı olarak inceleyebilirsiniz.

7. Turizm

Av Turizmi: Finike ilçesi, sahip olduğu iklim özellikleri, zengin bitki örtüsü, değişik türde av hayvanları ile av turizmi için uygun bir ortam oluşturmaktadır. Finike ilçesine bağlı Arif Köyü, Yalnız ve Akçaalan Köyü Hudutları dâhilinde yaban keçisi avı yapılmaktadır.

Tatlısu Balıkçılığı: Finike bir alabalık cennetidir. Özellikle Finike'deki Akçay ve Karaçay ırmağı bu açıdan çok zengindir. Çeşitli akarsu ve göletlerde tatlı su balıklarından; kefal, levrek, sazan ve yılan balıklarını görmek mümkündür. Son yıllarda balık çiftliklerinin sayısı hızla artmaktadır.

Yukarıda saydığımız av hayvanları, Av Yönetmeliği'nde yazılı Av Komisyonu Kararı ile avlanabilecek av türleri, süreleri ve avlakları tespit edilir.

Setur Finike Marina: 1997 yılında yat limanının marinaya dönüştürülmesiyle hizmete giren Setur Finike Marina; 350 denizde, 150 karada toplam 500 yat kapasitesine sahiptir. Setur Finike Marina'da verilen hizmetler; 70 m.ye kadar olan yatlar için güvenli bağlama imkânı ve tonoz sistemi, her yat için elektrik (220-380v.) su ve telefon bağlantısı, 24 saat güvenlik hizmeti, posta, telsiz, telefon, fax, e-mail imkânları, hava raporu ve döviz bozma hizmeti, duş, WC, çamaşırhane ve bulaşıkhaneye üniterleri, 80 tonluk gezer vinçle karaya çekme ve dalgıçlık servisi, akaryakıt, otopark, atık su ve atık yağ boşaltma hizmeti, turizm danışma ve genel acentelik hizmetleri, kışlamadaki yatlara akü şarj, havalandırma, motor çalıştırma vb. periyodik hizmetle yüzme platformu, internet odası, kış süresince konaklayan yatçılar için yat kulübü ve aktiviteleri, havaalanına geliş ve gidişte indirimli transfer imkânı bulunmaktadır.

Dalış ve Su Sporları: Turizm Amaçlı Su sporları yapılmasına müsait alanların mevcut olmasına karşın, Turizm Faaliyetinin çok fazla gelişmiş olmadığı Finike'de iki yıldır su altı faaliyeti (Dalış) yapılmamaktadır. Kumluca-Finike Yolu üzerinde sahilde yer alan beş

yıldızlı Presa Di Finica Otel Sahilinde Su Üstü Spor faaliyeti yürütölmekte olup gerekli denetimler İlçe Kültür ve Turizm Memurluğumuz, Sahil Güvenlik ve İlçe Liman Başkanlığımızca yapılmaktadır.

8. Ulaşım

Finike ovası, üç taraftan, Bey Dağları'nın uzantıları ile çevrilmiştir. Eski çağlardan beri, ulaşımı hep engelleyen bu dağlar, bu bölgede yaşayan insanlara her bakımdan büyük engeller çıkarmışlardır. Bu yüzden çok değil 1960'lı yıllara kadar, Finike'nin yakın il ve ilçelerle olan ulaşımı, kıyılarındaki doğal limanlardan deniz yolu ile sağlanabilmektedir.

Antalya-Finike arasındaki ulaşım, sahil yolu yapılmaya kadar, Elmalı ve Korkuteli üzerinden yapıyordu. 1950-1960'lı yıllarda yedi-sekiz saat süren yolculuklar, 1970'li yılların başlarına kadar, yapılan yol çalışmaları ile dört-beş saate düşürülebildi. 1974 Yılında, Antalya-Finike arası sahil yolu yapıldıktan sonra, Antalya Finike yolu 111 km.ye indi.

9. Konaklama

KONAKLAMA TESİSLERİ	TESİS SAYISI	ODA SAYISI	YATAK SAYISI
İŞLETME BELGELİ KONAKLAMA TESİSLERİ	1	289	600
BELEDİYE BELGELİ KONAKLAMA TESİSLERİ	28	556	1.297
GENEL TOPLAM	29	845	1.897

İlçeye ait Kültür ve Turizm Bakanlığı Belgeli konaklama tesisleri, (Bkz.) Kitabımızın 2.Cilt, "VII- SOSYAL, EKONOMİK ve KÜLTÜREL YAPI-14.KÜLTÜR VE TURİZM-C.TURİZM-2.Belgeli Tesisler" Bölümünden ayrıntılı olarak incelenebilir.

*Derleyen:

-Aysun ÇOBANOĞLU-Folklor Araştırmacısı

Kaynaklar:

-2000 Antalya İl Yıllığı

-<http://www.finique.gov.tr/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=6>

-<http://www.finique.com.tr/ng.htm>

-http://www.tuik.gov.tr/jsp/duyuru/upload/adnks_Harita_TR/HaritaTR.html